

Domače vesti

Clevelandske banke bodo
odprte 5 dni v tednu

S 20. septembrom bodo skoro vse clevelandske banke uvedle nove poslovne dneve. Odprte bodo 5 dni v tednu, kar pomeni, da v soboto ne bodo več poslovale. Nekatere banke nameravajo izgubo enega dneva nadoknaditi s tem, da podaljšajo poslovne ure drugih dnevov v tednu.

Policija vpriporila pogon na raketerije

Varnostni direktor William Smith je ukazal policijskemu oddelku, naj priredi veliki pogon na clevelandske raketerije. Cilj tega pogona je, da se požeje iz Clevelanda velike raketerije ali pa da se jih spravi pod ključ.

Doslej je šest oseb bilo povabljenih na zasliševanje. Na vrsti pa jih je še večje število. Policija se posebno zanima za preteklost in zveze posameznih osumljencev, kakor tudi za njihove "poslovne" zadeve, kako plačujejo davke, če so kršili zakone glede alkoholne pijače in če so nepostavni potom prišli v Cleveland.

Morilec molči o motivih zločina

Steve Gaydos, star 38 let, ki je ubil 16 let staro Margery Martin in se sedaj nahaja v mestnem zaporu, molči glede motivov zločina. Predvečernjim, ko se je Margery vračala iz bližnje trgovine se je slišal strel, nakar je padla Margery teško ranjena na pločnik. Gaydos, ki je streljal na njo z okna spalnice je poletel na ulico in oddal še en strel. Na vprašanje Mrs. Martin zakaj je to storil, ni dal nobenega odgovora. Starši Gaydosa so izjavili, da je obnašanje Steva po njegovi vrnitvi iz armade bilo zelo čudno. Izgibal se je ljudem in z Margery Martin je le od časa do časa izmenjal par besed.

Dodatek

V zahvali Mr. in Mrs. Anton Tavzel na Lakeport Ave. se je pomotoma izpustilo ime Mr. in Mrs. John Koss, ki sta tudi prispevala k presenečenju ob 25-letnici poroke, ter se jima Mr. in Mrs. Tavzel iskreno zahvaljujeta.

Iz bolnišnice

Poznana Mrs. Gertrude Garbas se je po prestani operaciji vrnila na svoj dom na 5612 Linwood Ave., kjer se nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem za obiske, darila, kartice in voščilne karte, ter jo prijateljice sedaj lahko obiščejo na domu.

Farmski odbor SNPJ

Člane farmskega odbora SNPJ se opozarja, da se bo v nedeljo jutraj vršila seja na prostorih farne na Chardon Rd. Prosi se vse odbornike, da se snidejo pred Slov. del. domom na Waterloo Rd., odkoder se skupno podaja na farmo ob 9. uri zjutraj.

V Coloradi

Za par tednov se nahaja na počitnicah v Crested Butte, Colo., poznana Mrs. Caroline Zigman iz 19416 Chickasaw Ave. Piše, da je bila v srebrnih rudnikih ter da se ji zelo dopade tamkaj. Pozdrave pošilja vsem prijateljem in znancem.

Anglija podvzema mere, da reši notranjo krizo

Premier Attlee izjavil, da bo okupacijska sila znižana

LONDON, 30. julija—Iz obveščenih socijalističnih virov prihaja poročilo, da je angleški premier Attlee obvestil delavske poslance, da bo Anglija znižala okupacijsko silo v Nemčiji.

Poleg gornje mere, da se reši težak notranji ekonomski položaj je predvidevano, da se vse angleške čete umaknejo iz Grčije in Italije, da se zniža standard življenja in uvede več delovnih ur v glavnih industrijah.

Gornja poročila so v zvezi s sejo delavskih članov parlamenta, na kateri se je Attlee odgovoril svojim kritikom in dobil neko vrsto "zaupnice."

Pričakuje se, da bo Attlee imel 10. avgusta radio govor.

Po seji z delavskimi poslanci je Attlee imel sestanek z voditelji unije premogarjev, katere je urgiral, naj premogarji delajo eno uro dnevno več, da se tako dvigne produkcija premoga, ki je važna za splošno industrijo.

Attlee je začel nov program, po katerem bodo industrijski izdelki, ki so doslej bili omejeni na domače tržišče, prodani v tujemstvu. Soglasno s tem se bo znižalo tudi uvoz, pri kateri meri bodo največ prizadeti ameriški filmi in tobak.

Program predvideva znižanje stroškov za okupacijsko silo v Nemčiji, dočim se bo delavce urgiralo, naj zvišajo delovne ure v industrijah, ki so važne za deželo.

ELIOT NESS JE REPU- BLIKANSKI KANDIDAT ZA ŽUPANA

Bivši direktor za varnost Eliot Ness utegne danes objaviti svojo kandidaturo za župana. Ness bo kandidiral proti županu Burke-u, ki uživa podporo demokratov, kot kandidat, ki uživa podporo republikanskih organizacij. Da je Ness pripravljen stopiti v borbo za župana Clevelanda se je zvedelo danes, ko je bilo objavljeno, da Robert A. Weaver, predsednik Ferro Enamel Co. in Albert J. Weatherhead Jr. organizirata odbor, ki bo sprožil Nessovo kandidaturo.

NADZORNIK POD NADZORSTVOM

HARTFORD CITY, Ind., 29. julija. — Lastnik truckov L. B. Renner je bil zunaj na delu, da "checka" svoje šoferje in jih opozori, naj ne vozijo preveč hitro. Njega pa je "checkal" policaj in tako bo Renner plačal globo, ker je vozil 50 milj na uro v zoni, kjer bi smel voziti le 30.

Zedinjene države protestirajo proti ruski zaplembi na Balkanu

WASHINGTON, 30. julija — Zedinjene države so naslovile protestno noto proti Sovjetski zvezi in sicer vsled zaplembe italijanske in nemške imovine na Madžarskem, v Bolgariji in Romuniji.

Državni podtajnik Robert Lovett je na časnikiški konferenci izjavil, da je tozadevna nota bila poslana sovjetskemu zunanjemu ministru Vjačeslavu Molotovu.

V noti je pojasnjeno stališče ameriške vlade, ki smatra, da

Judje pravijo, da so obesili dva angleška vohuna

"Bila sta člana teroristične organizacije, ki se imenuje Angleška okupacijska armada"

JERUZALEM, 30. julija. — Podtalna judovska organizacija Irgun Zvai Leumi je danes naznanila, da je obesila dva angleška častnika, ki sta bila ujeta kot talca za tri člane judovske organizacije, katere so Angleži obesili.

Angleški armadni oddelki so se takoj podali v gozd, katerega so judovski nacionalisti označili za pozorišče eksekucije. Navzlic preiskavi pa trupli obesjenih Angležev nista najdeni. Neki angleški častnik je izjavil: "To je zopet nova šala, navzlic temu, da je možno, da sta nesrečnika že mrtva."

Poveljujoči častnik je izjavil, da sta trupli najdeni, toda uradno ta izjava ni potrjena.

Judovski časopisi so dobili poročilo, v katerem sta Angleža bila označena za angleška vohuna.

(Častnika Mervin Paice in Clifford Martina so ujeli judovski nacionalisti že 12. junija v Nathani. Organizacija Irgun Zvai je izjavila, da jih bo dala obesiti, če bodo Angleži obesili tri ujete člane podtalne judovske organizacije.)

Poročilo judovske organizacije se glasi:

"Dva angleška vohuna, Martin in Paice sta na obravnavi bila spoznana krivima protipostavnega vstopa v Palestino, dokazano je, da sta bila člana angleške teroristične organizacije, ki se imenuje "Angleška okupacijska armada", ki je krivila za umore in zatiranja Judov."

Organizacija je izjavila, da obešanje ni v nobeni zvezi z nedavno eksekucijo treh Irgunistov, ampak je posledica normalnega legalnega postopka, katerega se bo podvzelo proti angleški okupacijski sili.

vsako umikanje imovine iz Romunije, Madžarske in Bolgarske, predno mirovne pogodbe ne postanejo izvršene, ima le "časniški značaj." Avstrijska imovina v teh deželah se po stališču ameriške vlade ne more smatrati za nemško imovino, predno zavezniški svet ne doseže sporazuma glede označbe "nemška imovina."

Pri koncu note je poudarjeno, da bodo Zedinjene države priznale le tiste zaplembe, ki bodo storjene na podlagi določenih mirovne pogodbe.

AMERIŠKI KOLA- BORATOR UTEGNE BITI OBEŠEN

BOSTON, 30. julija. — Pričakuje se, da bo danes vlada zahtevala smrtno kazen za Douglas Chandlerja, ki se nahaja pod obtožbo, da je za časa druge svetovne vojne služil kot nacistični propagandni agent.

Posebni državni tožilec Oscar R. Ewing je označil Chandlerja za "izdajalca s črno dušo, ki je prodal Nemčiji Zedinjene države za 30,000 nemških mark." Obsodbe za izdajalstvo znašajo od pet let zopora in \$10,000 globe do kazni v smrt na vislicah.

Chandlerja so kot ameriškega komentatorja, ki je preko radio postaje v Berlinu bljuval propagando Hitlerja in Goebelsa, spoznali za krivega 10 dejanj izdajstva.

(Zadnje radio poročilo pravi, da je bil Chandler obsojen v dosmrtni zapor in na globo \$10,000. Chandler je izjavil, da nikakor ni spremenil svoje ideje in je obnem zavrgel trditve odveta, ki ga je zagovarjal, češ, da je Chandler "blazen".)

JUDJE SE NE MARAJO VRNITI V FRANCIO

PORT DE BOUG, 29. julija. Angleške ladje so danes pripelale v francosko luko Port de Boug 500 judovskih beguncev, ki so poskušali, da se iz Francije vtihotajo v Palestino. Angleži so jih ulovili na morju in jih takoj vrnil nazaj. Francoške oblasti so izjavile, da ne bodo Jude silili, naj ostanejo v Franciji. Begunci so namreč odločno odklonili, da zapustijo ladjo.

PREISKOVALNA KOMISIJA BO OBIŠKALA TABORIŠČA

ZENEVA, 30. julija. — Preiskovalna komisija Združenih narodov za Palestino je danes navzlic ugovorom jugoslovanskega delegata odločila, da obišče begunska taborišča v Evropi.

Nov grob

ANNA SLOPKO

Včeraj zjutraj je po dolgi boleznini preminila poznana Mrs. Anna Slopko, rojena Ostrelch, stanujoča na 18504 Arrowhead Ave. Doma je bila iz Pleterja na Štajerskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1913. Bila je članica društva Napredek, št. 132 ABZ; društva sv. Kristine, št. 219 KSKJ; društva Jutranja zora, št. 337 HBZ; podružnice št. 14 SZZ, in Oltarnega društva sv. Kristine. Tukaž zapušča soproga Antona, hčere: Mrs. Anna Perko, Mrs. Mary Ueman, Mrs. Marguerite Pugel in Mrs. Frieda Miller, sina Ralpa, štiri vnuke in dve vnukinji, sestre: Mrs. Rose Jamnik, Mrs. Albina Jackson in Mrs. Frances Potocar ter brata Frank Ostrelch v Philadelphiji, Pa., v starem kraju pa sestro Mary Kuhar. Pogreb se bo vršil iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v soboto zjutraj ob 8.15 uri v cerkev sv. Kristine ter nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice podružnice št. 14 SZZ so prošene, da se jutri večer ob osmih zberejo v Svetkovem pogrebem zavodu, 478 E. 152 St., da izkažejo zadnje čast umrli članici Mrs. Anna Slopko.

Združeni narodi posredujejo v holandsko-indoneški vojni

KONGRESNIKI BODO OBISKALI EVROPO

WASHINGTON, 30. julija. — Kongresni predsednik Martin je danes izbral 19 članov kongresa, ki predstavljajo 15 kongresnih odborov, ki bodo odpotovali na pettedensko turo po evropskih državah, ki so pristale na Marshallov načrt.

Posebno poročilo te grupe bo igralo veliko vlogo v zvezi z odločitvijo, ki bo v kongresu padla prihodnje leto, ko bo državni tajnik Marshall zahteval milijarde dolarjev za uresničenje njegovega načrta za obnovo Evrope. Grupa bo odpotovala 27. avgusta, vrnila se bo pa 9. oktobra.

FAŠISTIČNA ORGANIZACIJA SPREMENILA IME

WASHINGTON, 30. julija. — Gerald L. K. Smith je danes izjavila proti organizaciji, (ki je bila "American First" spremenila svoje ime in sicer vsled "strašne opozicije", ki se je pojavila proti organizaciji, ki je fašistična) za časa druge svetovne vojne.

Novo ime organizacije je "Christian Americans", toda po izjavah Smitha je to tudi edina sprememba pri organizaciji. (Pri splošni reorganizaciji fašističnih strank ni nič čudnega, da si je Smithova nadela "krščansko" ime. Saj končno tudi hrvaški morilec Pavelić sedaj potuje, kot pravijo, preoblečen v meniha.)

SVOJI SUZJNI BO PLAČALA \$6,000

SAN DIEGO, 30. julija. — Elizabeth Ingalls, ki je 30 let držala v suženjstvu zamorka Doro Jones je bila danes obsojena na \$2,500 globe in odložen kazni zopora za dobo treh let. Poleg tega bo plačala Dori Ingalls \$6,000 za delo, ki ga je slednja vršila 30 let.

Ingallsovo je obsodil federalni sodnik Jakob L. Weinberger, ki ji je tudi ukazal, naj se podvrže zdravniški oskrbi za dobo dveh let.

SENATNI PODODBOR ZA BEGUNSKA VPRAŠANJA

WASHINGTON, 30. julija. — Predsednik senatnega pravnega odbora Wiley je danes imenoval člane posebnega pododбора, ki bodo proučevali vprašanje, da se dovoli vstop v Zedinjene države beguncem, ki se nahajajo v raznih taboriščih v Evropi. Wiley je izjavil, da bodo nujne zakonske predloge uživale prednost, ko se bo kongres v januarju zopet sestel. Novoimenovani odbor bo med ostalim razmotrival tudi o Strattonovi zakonski predlogi, ki jo podpira administracija, in ki predvideva, da se v deželo dovoli vstop 400,000 beguncem v teku štirih let.

SE VEDNO BEZI PRED ČEBELAMI!

CENTERVILLE, Va., 30. julija. — Ko je neki ujetnik, ki se nahaja v državnem zaporu stopil na gnezdo čebel in so te razljučene planile na skupino jetnikov, so jo vsi ujetniki vdrli čez dnm in strn. Najbolj urno jo je ubiral neki Clarence Clark, katerega policija še vedno ni dohila.

Avstralija in Indija prepričani, da vojna ogroža mir na svetu

LAKE SUCCESS, 30. julija. — Predsednik Varnostnega sveta Združenih narodov dr. Oskar Lange je danes ukazal, da se takoj prične z diskusijami glede vojne v Indoneziji, za katero pravita Avstralija in Indija, da ogroža mir na svetu.

Lange je vključil diskusije glede holandsko-indoneške vojne na dnevni red za sejo, ki se bo vršila jutri popoldan. (Ta seja je bila odredjena, da razmotri balkansko vprašanje, toda svet bo odločal, kateremu vprašanju se bo dalo prednost).

Avstralska in indijska delegacija sta skoro istočasno opozorila svet, da vojna med Indonezijo in Holandijo ogroža mir na svetu.

Avstralski delegat polkovnik W. R. Hodgson, ki je vložil pritožbo Avstralije, je izjavil, da "avstralska vlada smatra, da te sovražnosti predstavljajo kršitev miru na podlagi člena 7 čarterja Združenih narodov in da priporoča takojšnjo akcijo Varnostnega sveta."

Indijska delegacija je takoj pozvala iz Londona bivšega delegata pri organizaciji Združenih narodov V. K. Krishna Menona, ki bo predložil stališče Indije.

Holandija obžaluje, da je prišlo do akcije

V Hagi je predstavnik holandskega zunanjega ministrstva izrazil obžalovanje, da je to vprašanje bilo predloženo pred Združene narode. Poudaril je, da je presenečen, da je Avstralija podvzela te mere na podlagi člena 7 čarterja Združenih narodov, ki omenja "agresivno dejanje ene države proti drugi." (Indijska delegacija je predložila svojo pritožbo na podlagi člena 6 čarterja Združenih narodov).

Holandski predstavnik zunanjega ministrstva je rekel, da vse holandske politične stranke, z izjemo komunistične, podpirajo vladno uporabo sile v Indoneziji.

Pričakuje se, da bo Holandijo zastopal bivši član Varnostnega sveta in sedanji holandski ambasador v Washingtonu dr. Eelco van Kleffens. Na časnikiški konferenci je Kleffens izjavil, da vprašanje Indonezije ne spada pred Združene narode, ker da "Indonezija še ni neodvisna država."

Holandci sestrelili bolniško letalo

BATAVIA, 30. julija. — Holandija je danes priznala, da so njeni pilotje sestrelili DC-3 letalo, ki je prevažalo zdravila za prestolnico Indonezije.

Holandska vlada se opravičuje, da so njeni letalci smatrali letalo za japonsko letalo v službi indoneške zračne sile.

Poročilo iz indoneških virov pravi, da je devet članov posadke letala bilo ubitih. Med ubitimi se nahaja tudi žena angleškega pilota.

Holandska vlada je izjavila, da bo "globoko obžalovala," če bo pri preiskavi ugotovljeno, da je sestreljeno letalo prevažalo zdravila iz Indije.

Ameriška misija se zanima za položaj businessmenov v Kini

NANKING, 30. julija. — Ameriška preiskovalna komisija, kateri načeljuje general Albert C. Wedemeyer, je danes vprašala kitajsko vlado, naj poda izjavo glede njenih odnosov napram ameriškim trgovcem.

Ameriški trgovci v Kini so se že večkrat pritožili, da jim nacionalistična kitajska vlada dela ovire pri njih poslovanju.

Baje je neki visoki kitajski uradni obljubil, da se bo restrikcije napram ameriškim trgovcem omililo, toda Wedemeyer je zahteval bolj natančno in uradno izjavo.

Od kitajske vlade se pričakuje, da bo dovolila ameriškim trgovcem, da del svojih profitov pošiljajo v Zedinjene države po uradni izmenjavi in da se bo ohranilo zunanje investicije z izjemo v industriji orožja in podjetij, ki so lastnina vlade.

RIŽ BO V SIAMU POD KONTROLO

BANGKOK, 30. julija. — Siamska vlada je danes odločila, da uvede racioniranje riža po celi deželi. (Postavljanje riža pod kontrolo je zelo značilno za Siam, ki velja za deželo, ki producira največ riža na svetu.)

Poljaki sprožili relifno kampanjo

V petek se bo uradno pričela v Clevelandu kampanja Poljakov za zbiranje relifne pomoči za Poljsko — denarja, obleke, hrane in zdravila. Kampanja bo zaključena koncem avgusta meseca.

Doslej so clevelandski Poljaki, katerih število znaša 160,000, nabrali \$280,000, veliko količino hrane, obleke, zdravil in ostalih potrebščin in sicer kot del splošne pomožne akcije organizacije "American Relief for Poland." Ta organizacija je doslej poslala v Poljsko 28 ladij natovorenih z raznimi potrebščinami. V denarju pa je nabrala \$13,000,000.

V odboru tukajšnje podružnice organizacije, ki pošilja pomoč Poljski, se nahaja več intelektualcev, zdravnikov in duhovnikov.

Na obisku

Iz East Helene, Mont., sta prišla na obisk v Cleveland Mrs. Jennie Smith in sin Louis. Nahajata se pri sestrični in njeni družini Mr. in Mrs. Jack Jerina na 15315 Lucknow Ave. Mrs. Smith je doma iz Borovnice ter ima mnogo poznanih tu v Clevelandu, kateri so vabljeni, da jo obiščejo na domu pri Mrs. Jerini. Tu ostaneta dva tedna. Dobrodošla in mnogo zabave!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske dražje):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VERA V JUGOSLAVIJI

Vsi nasprotniki nove Jugoslavije, ki so zelo zaposleni s propagando gonjo proti jugoslovanskemu ljudstvu in njegovimi voditelji, se pri svojem trudopolnem delu opirajo na staro, že večkrat zlorabljeno, toda navzlic temu še vedno dovolj učinkovito lažjo, da v novi Jugoslaviji ni svobode vere in da jugoslovanska vlada nasilno zatira vsake verske čute ljudstva. V kolonah ameriških časopisov, posebno pa tako imenovanih "katoliških," razni strokovnjaki za "verska vprašanja Jugoslavije" pobijejo tedensko najmanj ducat duhovnikov, uničijo po par novih cerkev in pomečejo v zapore vedno nove in nove "nedolžne" duhovnike, menihe, čestite sestre, itd.

Res je, da se je v pogledu odnosov cerkve in države v Jugoslaviji izvršila velika sprememba. Dočim je v preteklosti katoliška cerkev imela direktni delež pri državnih poslovanjih stare Jugoslavije, danes tega ni več, kajti cerkev je od države ločena. To je seveda viden napredek v tem pogledu, kajti končno je tudi v naših Zedinjenih državah cerkev ločena od države. Toda navzlic temu to ne pomeni, da se tudi tu preganja ali pa zatira vero.

Največ krika o temu "preganjanju vere" dvigajo tisti, ki so v preteklosti bili popolnoma zadovoljni s predvojnimi diktatorskimi režimi Jugoslavije, katere nikoli niso kritizirali in napadali, kar že samo po sebi dovolj prepričevalno govori, da so nezadovoljni s stanjem v današnji Jugoslaviji predvsem zato, ker teh diktatorskih režimov ni več.

Mi bi seveda lahko tiskali cele knjige dokumentov, ki bi potrdili, da v Jugoslaviji ni nobenega "preganjanja vere." Lahko bi priobčali še večje število pism, ki jih pišejo našim naselencem njihovi sorodniki direktno iz Jugoslavije, in dokazali, da je vsa propaganda gonja lažnjiva in brez vsake podlage. Toda za enkrat se bomo omejili na izjavo Anite Price, ki je bila priobčena v "New York Timesu" z dne 26. julija. To bomo storili, da nas "španski" časopis A. D. ne bo zopet ozmerjal, da priobčamo samo partizanska pisma.

O svojih skušnjah glede verskega položaja pravi Anita Price med ostalim: "Zelim v zvezi s poročilom v 'New York Times' z dne 25. junija, ki ga je poslal vaš dopisnik Camille Cianfarra (po citatih iz Osservatore Romano in Civiltà Cattolica) glede 'razvoja verskega preganjanja v Jugoslaviji,' podati par izjav. Navzlic temu, da vaš dopisnik podaja prepis člankov, ki so bili priobčeni v italijanskemu tisku, slika, katero se je predstavilo ameriški javnosti, ni točna.

"Pred kratkim sem se vrnila (v Zed. države) po štirih mesecih bivanja v Jugoslaviji, kjer sem se udeležila kot gost Slovanskega kongresa. Obenem sem kot tolmač za nekega dobro znanega ameriškega dopisnika potovala po deželi. Posebno me je zanimalo stališče sedanje vlade na pram veri.

"Vsako nedeljo sem obiskala razne cerkve in po večini so te bile polne vernikov. Res je, da je mladih ljudi bilo malo, toda nikoli nisem od tistih, ki so bili prisotni, slišala, da obstoja 'neko omejevanje verske svobode.' V večini jugoslovanskih mestih so Nemci, Italijani in domači zdajalci uničili cerkve. Prvo poslopje, ki je bilo obnovljeno v mnogih razdejanjih vaseh, je bila cerkev. Čudno se zdi toda ravno mladina, ki ne obiskuje v tako velikem številu cerkev, je bila ta, ki je za obnovo cerkev nosila iz gozdov les in prostovoljno pomagala pri graditvi cerkve. Takšen slučaj je bil v bosanskemu mestu Višegradu. Dobil sem vtis, da je mladina odgajana v duhu verske strpnosti in spoštovanja vere svojih staršev. Duhovnik, s katerim sem govorila v Čajnicah, me je zagotovil, da uživa polno svobodo pri verskih opravilih. Rekli mi je, da danes cerkve podpirajo verniki, in da je teh vernikov v mnogih cerkvah dosti več, ker da se vsled težkih časov ljudje obračajo k cerkvi.

"Po osvoboditvi je cerkev bila ločena od šole; to pa je zdavnaj bilo storjeno v naši deželi in v mnogih državah Evrope. Na tisoče šol je bilo obnovljenih toda še vedno jih ni dovolj, da bi se moglo zadostiti zakonu o prisilni izobrazbi. Mnoge verske tradicije in šege raznih jugoslovanskih narodov so očuvane. Bila sem prisotna na veliča-

UREDNIKOVA POŠTA

PIONIRJI SLOVENSKE ZADRUŽNE ZVEZE

(Kratki pregled zgodovine in napredka SZZ)

Minulo je 34 let odkar smo ustanovili Slovensko zadrugo zvezo. Leta 1913 in sicer 20. julija je bila odprta prva prodajalna na 152. cesti, katero smo vodili dve leti v istih prostorih. Bili so hudi časi, ker smo imeli mnogo nasprotnikov, naši uposlenci pa niso še imeli potrebnih skušenj. Leta 1915 smo kupili lastno poslopje na 767 E. 152 St. od tedanjega lastnika Charles Jakca, ki je vodil gostilno več let, potem pa se je odločil, da poslopje proda. Za tiste čase je bila vsota precej velika, posebno za nas, kajti zahtevalo se je \$6.000. Brez vsakega strahu smo se odločili in kupili to poslopje 17. julija 1915 in od takrat imamo še vedno glavno trgovino Zadruga na tem mestu.

Moram omeniti nekaj o naših pionirjih, kajti dosti jih je že umrlo tekom razvoja naše Zadruga. Vsi so bili vneta zadrugničarji. V prvi vrsti ne smemo pozabiti ustanovitelja, sedaj že pokojnega Martina Pogorelca in pokojne zadrugničarje John Grošelnja, Jim Skubica itd. Ker mi ne dopušča prostor, da bi v tem članku opisal vlogo in delo posameznih pionirjev, bom storil to drugič, ko bom opisal bolj podrobno zgodovino tega našega podjetja.

Vse priznanje gre našim uposlencem, ki so kot glavni poslovođje bili zaposleni več let v Zadrugi, kot glavnemu poslovođji Ludvik Radelu, ki je vpeiljal dobro poslovanje in je bil pri Zadrugi več let. Drugi za njim je poznani Louis Ižanc, ki je bil glavni poslovođja na 152 cesti celih 28 let. Bil je neustrašen in vnet zadrugničar. Ižanc je zaradi rahlega zdravja pustil delo pri Zadrugi. Pri št. 2 na Waterloo Rd. sta bila po več let Joe Kodric in dobro poznani Joe F. Durn, kakor tudi več ostalih. Mnogi omenjeni in neomenjeni tako živi kot mrtvi pionirji so postavili močno skalo našega Zadrugnega podjetja, ki se ne more več podreti, če bosta med nami vladali mir in sloga in če bomo delali vsi za enega in eden za vse.

Leta 1946 se je direktor zavzel, da prenove našo trgovino na 200. cesti in sicer po sistemu domače postrežbe. To se je tudi zgodilo in napredek se je takoj pokazal.

Letos pa smo še ostali dve trgovini in sicer št. 2 na Waterloo Rd. in glavno trgovino na E. 152. cesti temeljito preuredili in modernizirali. Priznanje za to delo gre našemu delničarju Rudolfu Grošelnju, ki nam je izdelal načrte za preureditev vseh treh trgovin. Ne smem pa pozabiti tudi našega delničarja Anton Urankarja, ki je kot stavbenik zgotovil delo, ki odgovarja današnjim razmeram, boljšemu vodstvu in boljši postrežbi.

Direktor se trudi in hoče ustreči vsem delničarjem in odstni procesiji Sv. Vlaha v Dubrovniku, ki se je vršila 3. februarja tekočega leta. Videla sem še vedno sv. slike, ki so blagoslovljale žetev na poljih v Sloveniji. Videla sem muslimanske žene v Sarajevu, ki imajo še vedno pokrito lice in ki si pred molitvijo umijejo noge. Govorila sem z judovsko družino v Sarajevu; svobodno molijo v edini sinagogi, ki je še v Sarajevu ostala. Imam sliko duhovnika, ki se prijateljsko razgovarja s gručo otroci, ki so šli na izlet v Split na malemu parniku "Boka."

"Jugoslovani danes uživajo večjo versko svobodo kot pa kdaj koli poprej. Tam ni nacionalne, plemenske ali pa verske mržnje; in prvič v zgodovini ustava jamči versko svobodo vsaki verski skupini in vsaka plemenska ali verska diskriminacija je kriminalni prestopek, ki je na podlagi zakona kaznovan."

Tako Anita Price, ki je bila v Jugoslaviji, pove o verski svobodi v Jugoslaviji . . .

Kako dolgo že imajo ljudje vžigalice?

Vžigalice so iznašli šele nedavno. Leta 1933 je prva tvornica vžigalic obhajala svojo stoletnico. Dotlej so si dobivali ožen na drug način. Namesto škatljice vžigalic so ljudje pred sto leti nosili v žepu malo škatalo s tremi nenavadnimi predmeti: koščkom jekla, malim kamnom in nečim, kar je bilo podobno gobi. Če bi jih vprašali, kaj je to, bi vam povedali, da je jeklo—ognjilo, kamen—kamen, a košček gobe—goba z drevesa.

Cel kup reči namesto ene same vžigalice! Zamislite si debeluha v pisani halji, z dolgo pipo v zobeh. V eni roki drži ognjilo, v drugi pa kremen in gobo. Z ognjilom udari ob kamen. Nič uspeha! Še enkrat. Zopet nič. Iz ognjila skoči iskra, a goba se ne vname. Nazadnje, četrti ali peti krat, pa se goba vžge.

Prav za prav je to kresilnik. Kajti v kresilniku ali zažigalniku je tudi kamenček, je košček jekla—kolesce, in je goba—stenj, napojen z bencinom.

Iz kresati oženj ni bilo tako preprosta reč. Ko so evropski potniki hoteli naučiti grenlandске Eskime, da bi si napravili oženj na evropski način, so Eskimi to odklonili. Našli so, da je njihov stari način boljši: Dobilj valj so oženj s trenjem, kakor prvotni ljudje, namreč tako, da so postavili palčico na kos suhega lesa in jo vrteli z jermenom, da je silno naglo krožila, kakor vrtavka ali brnklica.

Da celo Evroplji sami so si prizadevali, da bi našli kaj boljšega, kakor je kremen in ognjivo. V prodaji so se najprej pojavljala "kemijska kresila," eno bolj umetno kakor drugo.

Bile so to vžigalice, ki so se vnamele ob dotiku v žvepleno kislino; ali pa vžigalice s stekleno kapico, ki jo je bilo treba zdrobiti s kleščicami, da bi se vžigalica vnela; in bil je nazadnje cel pribor raznih priprav iz stekla. A to je bilo vse jako neudobno in povrh še drago.

Tako je bilo, dokler niso iznašli fosfornih vžigalic ali žveplen.

Fosfor je reč, ki se vname ob najhlaejšem segrevanju; do 60 stopinj mu je dovolj. Lahko bi rekli, da boljše snovi za vžigalice sploh ni. Pa tudi fosforne šibice so bile v primeri z našimi za nič.

Bile so močne strupene in, ker je glavno, prerašče so se vnele. Da bi se vnela, je bilo treba s šibico samo rahlo potegniti po steni, ali celo po hlačah ali goljenici. Ko se je vnela, je kar planilo in buhnilo. Glavica se je razletela na drobce, kakor mala bomba. Ko je šibica dogorela, je pustila za seboj slab spomin, zoprni žveplast plin. Razen fosforja je namreč bilo v kapici še žveplo, ki se je v dogorevanju spremenilo v tisti strupeni plin.

Pred 60 leti pa so se nazadnje pojavile "varne" ali "švedske" šibice, ki so sedaj v rabi. V glavicah teh vžigalic fosforja sploh ni več; zamenjale so ga druge goreče reči.

Zakaj voda ne gori?

Neki predmeti se vnamejo, če jih močno segreješ, drugi pa plame neže od rahlega gretja. So pa tudi taki, ki sploh ne gorijo. Voda, na primer, ne gori. Bi radi vedeli, zakaj ne? Zato ne, ker tudi pepel ne gori. Voda je prišla od gorenja. Kaj pa je treba zažgati, da nastane voda?

Vodik, plin, ki z njim polnijo zračne balone.

Sedaj so začeli balone, ki se dvigajo v zrak, polniti tudi z drugim plinom, s helijem. Helij ne gori, zato tudi letanje s takim balonom ni tako nevarno.

Kam devajo drva, kadar se kuri v peči?

Iz drvarnice so prinesli težko butaro drv in jih s truscem vrgli poleg peči. Polena so jedrata, zdrava. Vonj gre od njih, kakor da so prinesli v sobo smrečja.

Zakurili so v peči. Gledaš in vidiš, da žez uro ali dve ni ostalo od drv nič več. Samo mokra lisa je na tleh od staljenega snega, v pečki pa kako prgišče pepela.

Kam pa je šla tista butara drv?

Zgorela je. Kako, —zgorela? To je treba raziskati. Glejte, tudi sveče, kadar gori, je manj in manj. Gine. Li res popolnoma izgine, ali se samo zdi tako?

Poskusimo tole: Vzemimo žlico in svečo. Pridržimo žlico nad svečo. Žlica se zamegli, pokrije se z vodenimi kapljicami.

Odkod je ta voda? Jasno, da je iz sveče, pa od nikjer drugod.

Sedaj pa obrišemo žlico in jo podržimo prav nad plamen. Žlica se pokrije s sajami, ki so koščki oglja. Odkod oglje? Ravno tako iz sveče.

Zakaj pa prej nismo videli oglja? Zato ne, ker v hiši tudi ne vidimo brun in žbljev. Bruna, žblje in opeko vidimo šele ob požaru. Tako tudi tukaj: Oglje zapazimo šele, ko zažigamo svečo.

No, dobro. Ko gori sveča, prihajata iz nje voda in oglje.

Kam pa gresta potem?

Voda uhaja kot para. Ta para sedja na žlico, ko jo mi držimo nad plamenom.

A oglje, kam gre to?

Kadar se sveča kadi, uhaja oglje kot čad—to so drobni delci oglja—in se lepi na strop, na stene, in sedja na vse reči okoli. Če pa sveča lepo gori, ni čada, in oglje zgoreva popolnoma.

Zgoreva?

Kaj pa je to, —zgoreva?

Sedaj se začneja vse iznova. Kam gre oglje, ko zgoreva?

Dvoje je mogoče: Ali se gubi, čisto gubi, ali pa se spreminja v kaj drugega, česar mi pač ne vidimo. Poskusimo to nevidljivo reč zajeti!

Za to moramo imeti dve stekleni posodi kakor na primer za vkuhavanje sadja ali zelenjadi in ogorek sveče.

Ogorek sveče moramo nasaditi na žico, da jo laže spustimo v posodo.

V posebno čašo pa nalijemo apnice.

To vodo si takole pripravimo: Vzamemo malo neugašenega apna, ga raztepemo v vodi in precedimo skozi pivnik. Če je raztopnina motna, jo precedimo še enkrat, da bo čisto prozorna.

Sedaj našemo ogorek in ga pazljivo spustimo na dno prazne posode. Ogorek gori, gori in ugasne. Mi ga potegnemo ven, ga zopet zažgemo in zopet spustimo v posodo. Sedaj pa ugasne ogorek takoj, kakor da smo ga zagrezli v vodo.

To pomeni, da je sedaj v posodi nekaj, kar ne da sveči goreti.

Kaj bi to neki moglo biti? Saj na videz je posoda čisto prazna.

Sedaj pa napravimo veste kaj?

Nalijemo v posodo apnice! Voda se zakali, bela postane. Če pa nalijemo apnene vode v drugo posodo, kjer ničesar ni bilo, ostane voda prozorna.

V posodi, kjer je prej gorela sveča, je torej nevidljiv plin, ki kali apneno vodo, da je motna.

Učenjaki so dali temu plinu ime ogljikov dioksid. Našli so, da nastaja ta plin tudi takrat, ko gori premog ali oglje.

Sedaj pa moremo odgovoriti na vprašanje, kam gre sveča. V začetku se spreminja v oglje in vodo. Voda uhaja, oglje pa zgo-

reva in se spreminja v ogljikov dioksid.

To se dogaja tudi z drvni. Drva se tudi spreminjajo v oglje in vodo. Oglje zgore, dasi ne vse; nekoliko nezgorelega oglja ostaja vedno v peči. Oglje pa, ki je zgorelo, to je namreč ogljikov dioksid, uhaja z vodno paro vred skozi cev v dimnik. Beli dim, ki se valj pozimi iz dimnika, je vodna para, ki se je na mrazu zgostila v kapljice vode. Če je pa dim črn, pomeni to, da se peč kadi, da gre iz nje čad. V dimu ostaja mnogo oglja, ki ni zgorelo; to so—saje.

Zakaj peč tuli, kadar kurijo v njej?

Zimski dan, kadar koli zakurijo v peči, se začneja v sobi godba. Peč gode in poje kakor trobenta v orkestru, vratca na peči pa pošklepetajo in pozvahnajo kakor krožniki iz bakra. Nekod po Slovenskem pravijo, da peč "tuli." Ta beseda kratko izraža tiste čudne glasove v peči.

Odkod ta godba in zvonjava? Da bi dala trobenta glas, je treba v njo puhniti.

Jasno je, da nihče ne piha v peč; zrak sili sam vanjo.

Pa je res, da se zrak sam dviga, če ga segreješ?

To morete videti z lastnimi očmi. Postavite, ko bo sonce prav lepo sijalo, na okno gorečo svečo ali lampo. Na deski pod lužo boste videli senco plamena, nad njo pa trepelečo senčico zraka, ki sili kvišku. Zato tudi stremini plamen vselej navzgor: Zrak se dviga in vlači plamen za seboj.

Razumete li sedaj, zakaj delajo v pečna vratca luknjice? Radi zraka. Čemu pa je treba zraka?

Da bi drva v peči gorela.

Brez zraka, na primer, se drva v tesno zaprti peči ne vnamejo. Čim več je prepiha v zraku, tem bolj gorijo drva. Saj ste gotovo že sami zapazili: Če močno vleče, gorijo drva dobro, če pa malo vleče, gorijo komaj komaj.

Učenjaki so raziskovali zrak v laboratoriju. Našli so, da je to zmes plinov. Največ je v njem duška in kisika. Kisik pa je plin, ki ga je treba za gorenje.

Glejte, kaj se dogaja v peči, kadar gore drva. Iz oglja, ki je v drvih in iz kisika, ki prihaja z zrakom, nastaja ogljikov dioksid. Iz vodika in kisika pa je voda.

To pomeni, da se na svojem potovanju od peči do dimnika zrak popolnoma spremeni. Kisika ostaja v njem manj, namesto njega pa se nabere v peči in odnese v dimnik voda in ogljikov dioksid.

Zakaj gasi voda oženj?

Spustimo svečo v vodo,—pa nam ugasne.

Zakaj? Zato, ker je zagorenje sveči treba zraka, ne pa vode.

In ravno zato gasi voda oženj: Ne da zraku, da bi prihajal h gorečemu predmetu.

A tudi drugače je mogoče pogasiti oženj:

Pokriti ga z odejo ali zasuti s peskom. Odeja ali pesek ne pušča zraka k ognju; zato ugasne.

Uganke v peči

Uganite to:

Kuri se v peči, ognja pa ni. Kjer gre zrak noter, tam gre tudi dim ven. Kaj je to?

To je človek.

Kajti, ko dihamo, vdihavamo zrak, izdihavamo pa vodo in ogljikov dioksid. Prav tako kakor peč; nič drugače.

O tem se lahko prepričate. Dihnite na žlico, oznoji se. To je voda. Sedaj pa pihnite skozi slamico v apnico. Postane vam motna, zakali se . . . To je ogljikov dioksid.

Nos nam je za vrata, skozi katerega prihaja zrak; obenem pa je tudi dimnik.

Gori pa v naši peči to, kar jemo. Od tega in zato je naše telo vedno toplo.

(Dolge v torek)

Jugoslovansko rudno bogastvo

Ključ do jugoslovanskih bogastev je odslej trdno v ljudskih rokah. Konec je kapitalističnega roparskega gospodarstva in petletni plan, program nalog, prizadevanj in boja za popolno gospodarsko osamosvojitve Jugoslavije je kažipot do lepše bodočnosti slehernega delovnega človeka. Kaj je prav za prav petletni načrt? Pregled za prihodnjih pet let razumne uravnane delavnosti velike skupnosti, kakršna je država delovnega ljudstva. Ob tej priložnosti si oglejmo eno izmed področij te mogočne smotne delavnosti—gospodarstva z rudnimi zakladi; rude kot glavne surovine so temelj ljudskega gospodarstva.

Ali ostane vse po staremu?

Se vedno so ljudje, ki bi radi razlagali in opravičevali tehnično zaostalost Jugoslavije, čes, država je "po svoji naravi" kmetijska in nima pogojev za industrijski razvoj. Industrializacija se jim zdi tudi nepotrebna, čes, saj lahko s kmetijskimi pridelki kupujejo industrijsko blago v tujini ceneje, kakor bi ga mogli sami izdelovati. Potemtakem je bilo torej doslej vse prav in nova Jugoslavija naj bi ostala polkolonija v krempljih mednarodnega kapitala; delovni ljudje naj bi se še vedno izseljevali v tujino za zaslužkom—kakor da še ni dovolj, da je Jugoslavija izgubila že milijon ljudi z izseljevanjem—in hirali doma v pomankanju; jugoslovanski narod naj bi ostali shramba cenih delovnih moči in nezavedna množica, ki jo imperalizem lahko vprega v svoj jarem po mili volji.

Jugoslovanski naravni zakladi naj bi ostali še nadalje zlata jama za tuje kapitaliste, roparje, za rudarje pa grob in vir bede vsega ljudstva.

Maršal Tito je delal v svojem govoru v Ljudski skupščini, da se Jugoslavija mora elektrificirati in industrializirati: 1. ker je treba obnovi med vojno opustošeno deželo, hitra obnova bi bila nemogoča brez močne domače industrije; 2. stara Jugoslavija je bila napol kolonija; 3. tuji kapitalisti so nalogali kapital v deželo le zaradi velikanskih dobičkov, ki so pogosto presegli vložen kapital.

Ali je v Jugoslaviji dovolj rud?

Naravni zakladi v državi so le površno raziskani. Podatki, kolikor jih je, tudi niso zanesljivi. Tako je na primer znano, kako sp v stari Jugoslaviji iskali nafto ter se na vse mogoče načine trudili, da bi je ne našli. Ne geologi, ampak kapital družb Standard Oil in Shell je ugotavljal, ali ima Jugoslavija ležišča nafte ali ne. Zato je stara Jugoslavija smela pridobivati le po tisoč ton nafte na leto.

Doslej znana in odprta ležišča železne rude so dovolj bogata za razvoj teže industrije. Po sodbi geologov je Jugoslavija na železni rudi najbogatija na Balkanu. Ljubljanska železna ruda (Bosna) limoit je izvrstna po kemični sestavi in se da lahko topiti. Stara Jugoslavija je večino železne rude izvažala. V primeri z izvozom sta jeseniška in vareška železarna porabili le malenkost železne rude. Država pa je uvažala tračnice, nosilce, profilno železo itd.

Za elektrifikacijo je baker nujen potreben. Tudi bakreno rudo so v Jugoslaviji kopali in je pridobivali precejšnje količine, največ v Srbiji. Leta 1938 je znašala celotna proizvodnja bakrene rude v državi 752,066 ton. Te rude niso predelovali. Vso so izvažali v Francijo. Pri predelavi te rude v Franciji so pridobili samo zlata toliko, da so kapitalisti imeli povrnen ves kapital, ki so ga naložili v borski rudnik.

Spričo vsega tega lahko sprevidimo, da je vzrok industrijske zaostalosti v Jugoslaviji družbe-

na zaostalost—še napol fevdalni in polkolonialni kapitalistični sistem stare Jugoslavije. Surovin ter naravnih zakladov je pa bilo dovolj za razvoj industrije.

Računati pa je treba z zemeljskimi zalozami posameznih rud. Rud, ki so tako dragocene kakor baker, seveda ne bodo roparsko grabili iz rudnikov, da bi jih za slepo ceno izvažali, ampak jih bodo smotno kopali kolikor je potrebno za domačo industrijo. Ne bo se več dogajalo, da bi rudarji kopali rudo predvsem za izvoz ter za dobiček tuje kapitalistične industrije, ki je prejšnje čase predelovala jugoslovanske surovine in ji po oduških cenah prodajala industrijsko blago.

Oglejmo si samo tale primer: leta 1937 je znašal izvoz surovin (rude, pridelki itd.) 4,557,397 ton, za kar je Jugoslavija prejela le 6,272,402,889 dinarjev. Uvoz le 1,104,950 ton blaga je pa stal 5,223,771,783 dinarjev. Izvoziti je bilo treba skoraj štirikrat več blaga kakor so ga uvozili, da je država prejela za to le 20% več denarja.

Za domačo predelavo rud

Petletni načrt narekuje ne le povečanje proizvodnje, temveč računa tudi za ustvaritvijo pogojev za proizvodni in gospodarski razvoj. Eden takšnih najpomembnejših pogojev je omogočitev domače predelave rud. Ni le dovolj, da so na razpolago na primer železna ruda in železarne; da bodo železarne lahko predelovale železno rudo, je treba še koks. Stara Jugoslavija je uvažala tudi velike količine koks. Zda bi ga morala spričo povečane proizvodnje uvažati še več.

Gospodarski načrt pa določa požlahtnjevanje premoga v polkoks in metalurški koks. Kokska torej ne bo treba uvažati. S tem bo ustvarjen eden glavnih pogojev za neoviran razvoj železarstva in teže industrije sploh. Razen tega bodo železarne začele topiti železno rudo v elektropečeh. Za ta proces se porabi mnogo manj koks kakor za topitev rude v drugih plavžih.

Prav tako bo omogočena predelava boksita, ki ga je stara Jugoslavija skoraj vsega izvažala. Zato pa je seveda uvažala aluminij. Spričo mogočnih vodnih sil bo država imela dovolj električne energije za predelavo boksita (za izdelavo tone aluminija se uporabi 25,000 do 30,000 kilowatt konjske sile). Ta primer posebno jasno kaže, kako tesno je povezana industrializacija z elektrifikacijo; brez močnih elektrarn bi ne bilo mogoče predelovati tako pomembne rude kakršna je boksit.

Drug primer: brez dobro razvite industrije, na primer brez premogovne, si skoraj ni mogoče misliti elektrifikacije, zlasti če same hidrocentrale ne morejo dati dovolj električne energije vse leto. Preprosto dejstvo, da je industrija največji odjemalec električnega toka, nam kaže, kako velikanskega pomena je elektrifikacija za razvoj industrije.

Temelj vse industrije—premog

Da so v Jugoslaviji v resnici dani pogoji za industrializacijo in elektrifikacijo, pričajo bogata ležišča premoga. Razen tega je še posebna sreča, da so največja ležišča blizu ležišč železne rude—in v Bosni. Velika večina je sicer rjavega premoga, toda ta premog ima visoko kalorično vrednost ter je uporaben za industrijske namene. Velike, skoraj neizčrpne zaloge lignita (kakršno je na primer ležišče pri Velenju) pa bodo uporabljali za dopolnilne kalorične elektrarne. Bosanski premogovni zakladi so skoraj neprecenljivi. Že iz predvojnih podatkov, ki so precej površni, je razvidno, da je po previdni cennitvi v ugotovljenih ležiščih (to so tako imeno-

vana "vidna" ležišča) 163 milijonov ton izvrstnega rjavega premoga, medtem ko verjetna količina znaša 760 milijonov ton. Razen tega je okrog 600 milijonov ton lignita. To pomeni: če bi se predvojna proizvodnja premoga podesetorila, bi bilo samo teh ugotovljenih količin dovolj za 600 let.

Dandanes ima premog še tem večjo vrednost, ker ni več le gorivo samo na sebi, temveč tudi osnovna surovina za industrijo sintetičnega bencina in kemično industrijo sploh. Jugoslovanski gospodarski načrt določa, da bo leta 1951 proizvodnja sintetičnega bencina dosegla že 20,000 ton. To industrijo pa bo treba še le ustvariti, saj doslej v Jugoslaviji leta 1951 proizvodnja sintetičnega bencina. Proizvodnja premoga se bo spričo silnega razvoja industrije sorazmerno povečala: leta 1939 je znašala v vsej državi 6,068,000 ton, leta 1951 pa bo dosegla že višino 16,500,000 ton.

S tako dragoceno surovino, kakršna je premog, je treba seveda zelo razumno gospodariti. Tudi v tem pogledu bodo napravili enkrat za vselej konec roparskega gospodarstva. Načrt določa postavitev posebnih naprav za požlahtnjevanje premoga, da bo tako uporabljen tudi slabši pre-

mog in da ne bodo zametavali premogovnega prahu. Izdelovali bodo brikete, ne le koks in polkoks. Pri tej proizvodnji pa bodo uporabljeni tudi postranski proizvodi, plini, bencol, fenol, toluol itd.

Razen tega bodo uporabljali premog kot gorivo mnogo bolj varčno ter razumno, tako da se bo zmanjšal odstotek pepela (na primer pri črnem premogu od 2 do 18%). V ta namen bodo primerno preurejena kurišča (na primer pri parnih kotlih).

Delež Slovenije

V tehničnem pogledu je slovensko rudarstvo v državi na najvišji stopnji. Toda Slovenija nima posebno bogatih rudnih ležišč. Največ ima premoga, predvsem rjavega. Črni premog ne prihaja v poštev za večjo industrijsko proizvodnjo. Pač pa imajo velik pomen ležišča lignita. Najpomembnejše ležišče rjavega premoga v Sloveniji je v tako imenovanem južno zasavskem pasu, katerega središče so največji slovenski premogovniki (Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Laško). Med petletko bodo raziskali ozemlje med Moravčami in Zagorjem ter na drugi strani med Hrastnikom in Laškim,

kjer so zelo verjetno še velike zaloge premoga.

V bližnji prihodnosti bodo verjetno odprli še številne nove premogovnike, zlasti med Rajhanburgom in Hrvaško, kjer se razprostira v dolžini okrog 30 kilometrov najbrž najbogatije premogovno ležišče v Sloveniji. Še mnogo manj podrobno so raziskana ležišča lignita. Zato smemo reči, da se obeta najlepši razvoj premogovne industrije kot najpomembnejše rudarske panoge v Sloveniji.

Slovenija pa bo lahko prispevala že v prvi petletki časten delež. Tako so na primer premogovniki bivše TPD v Sloveniji dali leta 1940 1,501,165 ton premoga (leta 1938 1,423,648). Proizvodnja rjavega premoga v Sloveniji je znašala leta 1938 1,619,494 ton, v vsej državi 4,024,164 ton. To se pravi, da je sama Slovenija nakopala nad tretjino rjavega premoga. Pač pa je bila proizvodnja lignita v Sloveniji kljub velikim ležiščem majhna: leta 1938 je znašala 137,746 ton, v vsej državi pa 1,262,693 ton.

Tudi to je značilno—v stari Jugoslaviji niso znali razumno gospodariti s premogom, kakor ne z drugimi rudami. Sedaj pa bodo lignit v mnogo večji meri

uporabljali za dopolnilne kalorične elektrarne, za kurivo v gospodinjstvu itd. Tako bo odpadlo več boljšega rjavega premoga za industrijske namene

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Dela za ženske

STENOGRAFIKA z znanjem dela v accounting oddelku. 5 dni tedensko. Dobra plača. GLIDDEN CO., 11001 Madison, WO 8300.

Za likanje—in izurjena operatorica šivalnega stroja; plača od kosa; velik zaslužek.—Broadway Dress Mfg. Co., 5284 Broadway, MI 4889. Dekleta, izurjena, ali če se žele naučiti knjigovodne stroke. Plača od ure. Zanimivo delo. Forest City Bookbinding, 326 Caxton Bldg.

Dela za moške

Avni mehaniki. Izurjeni na delu na vseh izdelkih avtov. Unijska delavnica; enostavna plača z jamstvom primerne plače. Elyria Auto Sales, 5615 Superior Ave.

TEŽAKI V LIVARNI Visoka plača od ure. ANCHOR FOUNDRY Northfield Rd., Bedford, O.

Delavec za popravila na ogradjih in splošna popravila. Visoka plača na proviziji. Počitnice s plačo. Bill Smith, C. J. Harmon Co., 2926 Mayfield Rd.

AUTO BODYMAN Samo izurjen se naj prihlasi; visoka plača jamčena; dobro prežarčena delavnica. Prednost ima prebivalec na vzhodni strani. CISAR CHEVROLET CO. 16220 Kinsman Rd.

HOT INSPEKTOR DOBRA PLAČA OD URE Zglasiti se je pri MIDWEST FORGE CO. 17301 St. Clair Ave., IV 3030

LICENCIRAN KURJAC Visoka plača; dobre delovne razmere; stalno. WORLD PUBLISHING CO. 2201 W. 110 St.

Popravljalci Conveyor Morajo biti zmožni varenja; plača od ure; stalno; overtime. CONVEYOR REPAIR SERVICE, INC. 13910 Aspinwall Ave.

AVTNI MEHANIČ Izurjen na Chrysler izdelkih; provrsten; na zapadni strani. Enostavna plača. STEUDEL MOTORS 8620 Lorain

AVTNI MEHANIČ Izurjen na Chrysler produktih; enostavna plača z jamstvom. Plačane počitnice. RALPH HORTON 580 Broadway, Bedford Tel.: Bedford 80

Assemblers in Arc Welders 45 ur tedensko. Plača od ure. LEWIS ENGINEERING CORP. No. 1 Interstate St. Bedford, Ohio. Tel.: Bedford 800

RE-NU AUTO BODY potrebuje Body and Fender Man

Plača \$2.00 na uro Vpraša se pri JOHN J. POZNIK 982 E. 152 St., GL 3830

FLOOR HANDS Izurjeni za težko industrijsko delo Small Planer Operator Radial Drill Press Operator Key Setter Operator

Plača od ure in nadurno delo Atlas Car & Mfg. Co. 1120 Ivanhoe Rd.

Operatorice šivalnih strojev na moških oblekah Izurjene ali začetnice. Jamčena plača od ure z priliko do dobrega zaslužka. Bolniška in odškodninska podpora, zavarovalnina, hospitalizacija. Plačani prazniki in počitnice.

JOSEPH & FEISS 2149 W. 53 St., med Clark & Lorain Ave.

Zemljišča

Za eno družino. \$11,000—6 sob in solnčna soba; 2 garaži; vse v prvovrstnem stanju. 906 E. 218 St. GL 2737; ob večerih: EV 0282. Odprto v soboto in nedeljo 2. do 5.

Hiša na prodaj

6 sob za eno družino; lota 40x 140. Garaža za en avto. Po zmerni ceni. Vpraša se na 14202 Darwin Ave., od E. 140 St., PO 5887 ali IV 7535.

2 2-družinski hiši

Od Addison Rd., moderni hiši v zelo dobrem stanju; 5 in 5 sob, poleg 2 sob na 3. nadst.; 4 in 4 sobe, kopalnice v vseh stanovanjih; nizki davki, lepo dvorišče. IVANHOE 5936

WM. J. VAN AKEN ORG. PR 3777

ZIDANA HIŠA S 10 SOBAMI

Pripravna za eno ali dve družini, se proda. Velika klet, preproge od enega konca do drugega, spodaj. Vse je v prvovrstnem stanju. Proda se nekaj pohištva in s preprogami vred. Vidi se lahko v nedeljo popoldne. Kogar zanima, poizve za naslov v uradu Enakopravnosti, HE 5311.

VELIKA IZBERA LOTOV!

Imamo lepe velike lote v bližini E. 185 St. Nadalje tudi v Euclidu v bližini E. 260 St. — Od \$500 naprej.

Za podrobnosti se oglasite pri

EDWARD KOVAC 960 E. 185th STREET

Posluga

BARVANJE

ZNOTRAJ IN ZUNAJ Izvrstno delo po izurjenih barvarjih Delo je popolnoma jamčeno OR 2280

ODVODOVODNO KANALIZACIJO ELEKTRIČNO SCISTIMO Takojšnja posluga; jamčeno delo in prosti proračuni. Pokličite LA 7195 ali RA 7555

MINADEO BROS.

Napravimo cementne in asfaltne dovoze, hodnike in kleti Zmerne cene—prosti proračuni SW 7346 in SW 7412

ODDAJTE VAŠE NAROČILO SEDAJ!

CEV IN DIMNIK ŠČIŠČEN PO "VACUUMU" \$4 do \$6

National Heating Co. Postrežba širom mesta FA 6516

Razno

USED WASHERS

EASY, APEX, etc. \$25 and up Guaranteed We Rent and Repair Washers TEFFT WASHER CO. 11315 Superior Ave., GA 7504

Gostilno z D3 ali D5 licenco želita kupiti dva veterana od privatne osebe. Pokličite samo v četrtak MAIN 9212

DVOJICA

srednje starosti želi dobiti v našem stanovanju s 3 ali 4 sobami, med E. 55 in E. 79 St. Oba delata. Kdor ima za oddati naj blagovoli pokliče HE 4757.

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH AGENTURA 15813 WATERLOO RD. KE 1934

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The MAY Co's BASEMENT

Avgustova bela razprodaja

"Esmond" Slumberest

BLANKETI 6-98

25% volne! 25% rayona! 50% India bombaž!

To je prav gotovo ena izmed najboljših deloma-volnenih blanketov, ki jih more denar kupiti! Gosto tkane v dva atraktivna jacquard vzorca in obrobljene z širokim robom rayon satina—so v posameznih zabojih, in idealne za darila. Rozaste, modre, zelene ali rust barve, mere 72x84.

"Fieldcrest" bombažni plaid blanketi

Idealni za poletne blanketete, ali mesto rjuh. Modre, cedar, zelene ali roza bombažne plaid. Mere 70x80. 1.98

Za posamezno ali dvojno posteljo

Hobnail pregrinjala

V čisto beli barvi

Fine kakovosti bele barve, polna rahlih vsivov za krasoto. Za posamezno ali dvojno posteljo. 5.50

Twin mere

Pregrinjala znanega izdelka Z manjšimi hibami! Ta pregrinjala bi se morala prodati od 8.98 do 11.98, ko bi bila prve kakovosti! Z manjšimi hibami, v zahtevanih vzorcih in barvah. 4.99

Bombažna

Jacquard pregrinjala Prejlnja vrednost 5.98! Raznotera izbira bombažnih jacquard pregrinjali v zahtevanih barvah. Samo polne mere. 3.98

JOHN GALSWORTHY

TEMNI CVET

ROMAN

(Nadaljevanje)

Malo — vedno samo malo! Toda zdaj je samo še pazil, kako bi jo tolažil. Strašno mu je bilo misliti, da pojde domov in bo sedela ves večer sama, preplašena in nesrečna. Držal je čvrsto njene prste in neprestano mrmral besede, ki naj bi jo tolažile.

Tedaj je opazil, da sta že na Piccadillyju. Kako daleč si bo upal iti z njo ob pregraji, preden se poslovi? Nasproti jima je prihajal moški natanko tam, kjer je srečal tisti prvi usodni popoldan pred devetimi meseci Dromoreja; moški z nekoliko omahujočo hojo, ki je imel visoki cilindar malo postrani. Toda hvala Bogu ni bil Dromore, samo nekdo, ki mu je bil nekoliko podoben in je mimogrede Nello zagonetno pogledal. In Lennan je rekel:

"Zdaj moraš iti domov, dete; ne smejo naju videti skupaj."

Prvi trenutek je mislil, da se bo zgrudila, da se bo branila iti od njega. Nato je vrgla glavo kvišku, stala sekundo tako in mu čisto nepremično zrla v obraz. Nenadoma si je snela rokavico in mu s svojo toplo roko krepko stisnila njegovo. Ustnice so se ji rahlo smehljale, v oči so ji stopile solze; nato mu je odtegnila roko in se spustila v gnečo. Videl je, kako je zavila v svojo ulico in izginila. Toplina njene strastne drobne roke ga je še vedno pekla v dlan, ko je skoraj tekel proti Hyde Parku.

Ne da bi se briga za smer, je planil v njega temino, zapuščen v tem mrzlem, brezdomnem vetru, ki je bil skoraj brez glasu in brez vonja in je šel svojo neusmiljeno pot pod sivo črnim nebom.

Temni nebeški obok in ostri, mrzli zrak je prijal človeku, ki ni potreboval posebnih dražil za svoja čustva — človeku, ki je imel res edino željo, oprostiti se, če le mogoče, strašnega občutka v svoji glavi, poraznega, razdejanega občutka, kakršnega ima jetnik, ki koraka po svoji celi in ve, da ne more nikdar, nikdar iz nje. Brez misli in brez smotra je premikal noge; in tekel, ker je vedel, da bi se moral tem prej ustaviti. In kje je komičnejši prizor za dobrodušnega meščana nego ta oženjen, ni mož srednjih let, ki blodi ure in ure po teh suhih, temnih, mračnih tratinah — ki ga preganja strast in sočutje, da niti ne ve, ali je že večerjal! Toda nobenega dobrodušnega meščana ni bilo v ostri sapi jesenske noči zunaj. Edine priče tega otožnega tavanja so bila drevesa — drevesa, ki so prepuščala mrzlemu pišu svoje suho listje, ki je frfotalo mimo njega, komaj malo svetlejša od teme. Tu pa tam so mu noge zašumele ob kupu listja, ki je čakalo, da pride na ogenj, katerega duh je še plaval po zraku. Obupna hoja tu sredi Londona naokrog in naokrog, sem in tja, uro za uro, ves čas v temi; nobene zvezde

na nebu, živega človeka ni slišati ne jasno videti, ne ptiča ne živali; samo brlenje luči iz daljave in zamolkli ropot prometa! Hoja, tako samotna, kakor je samotno potovanje človeške duše od rojstva do smrti, ko je ne vodi nič nego plapolajoči sol lastnega duha, ki se je prižgal sam ne ve kje ...

In tako utrjen, da je s teža- sled oproščen tistega groznega občutka v glavi — prvič oproščen po toliko in toliko dneh — je Lennan stopil iz parka skozi ista vrata, skozi katera je bil vstopil, in je šel proti domu s prepričanjem, da se stvar nocoj tako ali tako odloči ...

Petnajsto poglavje

To torej — ta dolgi telesni in duševni nemir — si je obnavljal v spominu, ko je sedel v svoji spalnici v naslanjaču pred ognjem, strmeč v žerjavico, in je Silvija izmučena spala, na okno pa je v jesenskem vetru potrkavalo temno platanino listje; strmeč s skrivnostno gotovostjo v srcu, da ta noč ne bo minila, ne da bi končno prišel do neizpremenljivega sklepa. Zakaj tudi vsak konflikt se iz- črpa; tudi negotovost in njene nesrečne muke imajo svojo mejo, da je kakršensibodi izid bolj- ši nego pekel negotovosti. Dva- krat ali trikrat se mu je zazde- la te zadnje dni celo smrt ne- kaj sprejemljivega; zdaj pa, ko mu je bila glava jasna, in ji je od blizu pogledal v oči, mu je smrt izginila iz misli kot senca, kar je tudi bila. Tako preprosto, zaletelo in vendar jalovo sred- stvo mu ne more služiti. Dru- gačni izhodi imajo trden tem- elj, smrt ne. Zapustiti Silvijo in pobegniti s to mlado ljubico; v tem je resnično, toda vselej, kadar se mu je izoblikovala, se mu je tudi pri tisti priči razbli- nila; tudi zdaj se mu je raz- lezla v nič. Prizadeti javno nežni ženski, ki jo ljubi, tako strašno žalitev, jo takorekoč svetu pred

oči pahniti v smrt — potem se pa v večnem kesanju starati, dočim bo dekle še vedno mlado? Tega ne more. Če ga Silvija ne bi ljubila, da; ali če ne bi on nje ljubil; ali pa tudi, če bi ona kljub svoji ljubezni branila svo- je pravice — v vsakem teh pri- merov bi utegnil to storiti. To- da ostavi njo, ki jo ljubi, in ki mu je tako plemenito izjavila: "Nočem ti delati zaprek — poj- di k nji," — to bi bila podla okrutnost. Vsi spomini od nju- ne otroške sanjave zaljubljenosti do zadnjih dveh noči, ko se ga je v obupu oklepala z roka-

O. S.

V botaničnem vrtu

Pot našega planeta okoli Son- ca ni bogve kako velika, saj zna- ša komaj 365 milijonov kilome- trov. Pa vendar nam je vsako leto v zimskem času že kar dol- gočasno čakati na pomladno enakomočje, ko začno dnevi na- glo naraščati, noči pa pojemati. Vsako leto smo polni hrepenenja po pomladnem razkošju. Kako se razgiblje vsa naša narava, kol- ko privablja občudovalcev. Ko- mur pa v mesto ne dopuščajo prilike, da bi se naučil pomladi v širši okolici, ima v Ljubljani sami dovolj priložnosti, da spo- zna prirodne posebnosti in zani- movosti. Na južnovzhodnem ro- bu mesta se vleče ob Lžanski ce- sti puščobno zidovje, ki utegne v tujo vzbuditi misel na samo- stan ali na opuščeno pokopali- šče. Toda zemljišče za tem zidom ne služi ne odrekanju naravnega izživeljenja in tudi ne pokojnim, marveč vedno zmagujočemu živ- ljenju.

To je naš botanični vrt, kate- rega početki segajo v dobo Na- poleonove Ilirije. Lepo zgodovi- no ima za seboj, a upajmo, da še lepšo prihodnost. Saj bo ba- je v kratkem s pridružitvijo so-

mi — spomini z neštevilnimi od- mevi in odzivi, z nešteti čvr- stimi vezmi ga premočno pripe- njajo nanjo. Kaj bi? Ali se mo- ra navsezadnje vendar deklici odreči? In ko je sedel tam pri toplem ognju, ga je stresal mraz. Kakšna podlost, brezob- zirnost, brezbožnost, zavreči ljubezen; se obrniti od najkras- nejšega vseh darov; izpustiti to dragocenost, da se razbije! Saj na svetu ni več ljubezni niti pre- več topline in lepote — vsaj za tiste ne, ki se jim ura izteka, ki jim bo kri tako kmalu hladna.

Konec prihodnjic

sednega sadovnjaka, kar je go- tovo zelo lepa zamisel.

Pomladi privablja zlasti do- poladne mladino, ki prihaja v več- jih skupinah z učitelji in profes- sorji. Redno prihajajo na obiske mnogi ljubitelji narave. Ker so rastline označene po večini le z latinskimi imeni, si vsi želimo domačih imen, s čimer bo lahko postopno ustreči.

Okoli sive smreke so vodoživ- njaki, ki zanimajo mlado in sta- ro, še zlasti pa seveda ljubite- lje vodožitja. Med raznimi vrtni- sami rastlinami se igrajo domače ribice. Pupki in hrošči prihaja- jo v presledkih na gladino po zrak. Po zidovih in rastlinah pa preže ličinke kačjih pastirjev na račice in ličinke mladoletnic pa tudi na poglavce in na ribji zarod. Mladoletnice oskubljajo rastline ter uperjajo koščke li- stov v svoje tulce.

Polži, svitki in kalužniki gre- do mirno po svojih potih. Živo je v vodah. Tu se mladina naj- rajši zadržuje. Ob tolikšnem za- nimanju za vodožitje bi bilo pač prav; če bi nudili mladini po šol- lah priložnost, da bi ob večjih vodoživnjakih spoznala podvod- no življenje ribic, polžev in dru- gih živali.

Vsakomur, ki ve čitati v knji- gi narave, nudi vrt obilo zani- mi-vega. Med rastlinjem zagleda- mo ne samo domačinke, temveč tudi tuje goste in sicer na gredi- cah kakor tudi med grmi, drev- jem in v rastlinah. Sredi vrta stoji ponosna siva smreka, ki jo obdajajo akvariji in grede moč- virskih rastlin. Blizu nje se šo- piri ponosen tulipovec, čigar cveti so podobni tulipanom.

Za vodošnjakom se razteza v ozračje mogočna krošnja božje- ga drevesa, nanj pa pleza japon- ska trdoleska. Najvišje drevo je vitka lipa, ki se razgleduje po Barju. Najstarejša, razmeroma nizka je okroglo-košata tisa, ki je doživela že več kot 200 let. V krošnjah drevoja je vselej prav živahno. Kosi, škinkavci, sinič- ke so stalni prebivalci na vrtu in celo družina rdečetrebušnih kalinov gnezdi tu že več let.

V gozdičku iglavcev, tis, raz- nih borovcev, smrek in cipres srečamo tudi listavca in marsi- kdo se vpraša, po kakem nakl- jučju se je vtihtopil v temno- košato družino. Toda ta listavec je bližnji sorodnik iglavcev; ne- kak zvezni člen je med obema skupinama. Glinko mu pravijo. Ko si ogledaš njegov dvakrpn, zgoraj srčasto oblikovani list, sprevidiš, da ožilje lista ni po- dobno drugim listavcem, marveč da teko niti vzporedno, kar je dovelo do domneve, da so bile te niti svoj čas—igle, glinkova preteklost seže v stotilijone let nazaj, tako vsaj sodijo paleofiti- ki. Živa okamenina je.

Pri glinku vzbujene se utrne- jo naše misli v davno pretek- lost, ko je še pramorje pokrivalo vse golote zemlje. V njem je vzniklo po nekem naključju se- me življenja kot nekaj starostni pojav na ugaslem planetu. Zaž- velo je nižje rastlinstvo, zatem živalstvo, potem sta si oba no- vinca osvojila obalo in kasneje notranjost praeline, nastale kot posledica silne razpoke v zemelj-

ski skorji, ki se je začela nagu- bavati. Po sodbah strokovnja- kov živi naša premičnica, odkar se je ločila od sonca, okoli dve milijardi let. Mlada je še, še mlajše je pa življenje na njej, čigar starost znaša po računih geologov kakšno milijardo let. Še zlasti mlad je pa kot proiz- vod dolge razvojne verige—člo- vek, ki se je pojavil po doseda- njih ugotovitvah še pred ledeno dobo. Pradomovina mu je bila po vsej priliki Afrika. Živimo to- rej šele v zarji človeštva, ki se mu odpira nedogledna bodoč- nost.

Ob takih mislih se vrnemo na naš botanični vrt, kjer se raz- cvetajo otroci pomladi letos brez časovnih presledkov. Tu so ki- majoče dremavke in norice, po- mladni podleski in jarice, jetrni- ce, petelinčki in jeglički. Vtkani v zelenje, razveseljujejo oko in srce vsakega ljubitelja prirode.

Za dober obed posetite
TASTY LUNCH STORE
na 5213 Clark Ave.
Ob petkih se servira ribjo pečenko
za 60c
Vsa jedila so sveža in prvovrstna.
Odprto od 5.30 zj. do 2.30 zj., ob
nedeljah od 10. zj. do polnoči.
Eddy & Carol Harrison, lastnika

KADAR KUPUJETE ALI
PRODAJATE,
se obrnite za posleno postrežbo na
GEORGE KASUNIC
Real Estate Broker
7510 LOCKYER AVE., HE 8056

JOHN KOCJANCIC
1246 EAST 58th ST. — EN 1182
Izdelujem notranja in
zunanja dela.

Prvovrstno in zadovoljivo delo.
Se priporočam vsakomur za naklo-
pnost, kadar imate kakšna po-
pravila ali predelave pri hiši ali
poslopu.

HARMONIKE
vseh vrst slovenske in nemške
ter kromatične ali klavirske
izdelujem in popraviljam
po zmernih cenah.
Vse delo je jamčeno.
Se priporočam
ANTON BOHTE
R. D. 2, Clymer, Pa.

Uradna otvoritev

moderno prenovljenih trgovin z

grocerijo in mesenino

SLOVENSKE ZADRUŽNE ZVEZE

NA

667 E. 152nd St.

16201 Waterloo Rd.

712-14 E. 200th St.

v petek in soboto, 1. in 2. avgusta

V NEDELJO 3. AVGUSTA BO PA VELIK

ZADRUŽNI PIKNIK

ZADRUŽNE TRGOVINE BODO IMELE VSEVRSTNO GROCERIJU, ZELENJAVO IN MESO PO ZELO ZNIZANIH CENAH. V NASLEDNJEM JE SAMO PAR ZGLEDOV NA CENAH, PO KATERIH LAHKO KUPITE PRVOVRSTNA JEDILA PO NIZKIH CENAH:

OGLEJTE SI V GLAVNI TRGOVINI NA E. 152.
CESTI ELEKTRIČNE PREDMETE ZA GOSPODINJSKE
POTREBŠČINE V HIŠI

To delavsko podjetje posluje v Clevelandu že nad 30 let. Sedaj smo prenovili vse trgo-
vine v moderne Self Service

V zalogi imamo za prodajo pivo in vino po znižanih cenah

GROCERIJA

CRISCO, 3 lbs.	\$1.19
PORK & BEANS, can	14c
TOMATO CATCHUP	19c
KIDNEY BEANS	14c
MESANA, PREZERVIRANA	
ZELENJAVA, Glass Jar, 3 za	29c
EARLY JUNE PEAS	13c
LIPTON NOODLE SOUP, 3 za	29c

SOAPS

WERX FLAKES	27c
TAG BAR	11c
RINSO	31c
KIRKMAN	31c
VEL	29c
PERK	29c
SWERL	27c

MESO

BRISKET, lb.	29c
HAMBURGER	39c
BEEF ROAST	63c
PORK ROAST	59c
VINARICE	49c
BOLOGNA	43c

